

Po dokončanem poduku so g. dr. Kornauth in večina udeležencev ogledali deželni muzej. G. dr. Kornauth zagotovil je, da odnese seboj iz Kranjske najboljše vtise; teh vtisov nabral si je v postojnski jami binkoštni ponedeljek, ob velikem zanimanju udeležencev na njegovem izvrstnem predavanju in pa v deželnem muzeji. Veseli ga, da smo ravno Kranjci prvi, ki smo se začeli s zanimanjem baviti s pokončavanjem mišij z bacili; kajti iz vse ostale državne polovice se je do sedaj pri njem oglasilo za tak poduk celo osem posameznih strank.

Bog daj najboljšega vspeha pri tem prekoristnem početju! O priliki pa še več spregovorimo o tem načinu pokončavanja mišij.

Kmetijske raznoterosti.

Vino, ki zgubi kislino. Semtertja se pripeti, da vino izgubi vso kislino. To prihaja od neke posebne vrste vrenja. Tako vino se ne da popraviti, ako bi se mu le pridejalo samo kislega vina. Vino bi le z nova zavrelo in kislino izgubilo. Tako vino se naposled popolnoma spridi. Pomaga se mu samo, če se ogreje do 60°, kar uniči tiste organske snovi, ki prouzročujejo vrenje. Potem se pa pridene vinu kacega kislega evička.

Poučni in zabavni del.

Balkanska mesta.

Kazanlik.

Gotovo je jeden najlepših krajev v Bolgariji Kazanlik. To mesto polno vrtov je nastalo še le v novejšem času z združenjem več vasij. Razni največ nemški potovalci mej njimi tudi pokojni pruski generalni feldmaršal Moltke niso mogli dovolj prehvaliti lege tega bolgarskega mesta. Mesto je v lepi Tundški dolini, ki kakor kak okrogel zaliv daleč sega mej balkanske gore. Po vsej dolini so lepa polja, gaji in rožni vrti. Ta dolina je posebno lepa spomladi, ko rože cveto, po balkanskih planinah pa se blišči beli sneg. Tedaj se skoro ne da popisati lepota tega rajskega kraja.

Po tej dolini je tudi visocih starih gomil, katere pa še niso dovolj preiskane. V nekaterih, katere so preiskali, našli so poleg človeških kostij staro orožje in razno orodje ter kinč. Natančno preiskovanje teh gomil po Bolgariji, zlasti okoli Kazanlika bi precej pojasnilo staro zgodovino teh pokrajin. Te gomile kažejo, da se kazanliška okolica ne odlikuje samo po svoji prirodni lepoti, temveč tudi po svoji preteklosti, samo, da je ta še premalo znana in preiskana.

Mesto samo zagledaš, ako se mu že prav približaš. Skrito je v lepem gozdu velikanskih orehov, kostanjev in brstov. Rudeče hišne strehe in pa beli minoreti se kar poizgube mej drevesnim zelenjem košatih drevesnih vrhov. Mestne ulice so lepe in široke, posebnih velic stavb pa ni. Semtertja so neznatne mošeje, popolnoma nove cerkve, jeden ženski samostan, okrog katerega je

polno ruskih in bolgarskih grobov iz poslednje vojske. Okolu mesta so lepa sprehajališča polna sence mej sadovnjaki, raznimi vrti in lepimi vinogradi ob šumečih potokih posebno proti veliki vasi Jenina pod Balkanom.

O zgodovini tega lepega kraja je kaj malo znanega. Po velicih gomilah soditi, vladali so tukaj trakijski rodovi. V kazanški dolini je bilo nekda menda središče keltske države Tyle kakih 300 let pred Kristusom. Od tod se menda kazanliška okolica zove Tulska polje. Nekaj razvalin in pa sledovi stare rimske ceste dokazujejo, da je ta kraj tudi ob rimskih časih in srednjem veku bil dobro znan.

Prebivalcev ima mesto po poslednji ljudski štetvi 9480, mej temi je 7498 Bolgarov, 1618 Turkov, 316 židov, 17 Grkov, druge narodnosti so pa le neznatno zastopane. Prebivalci so obrtniki, vrtnarji, kmetje in trgovci. Kar se tiče duševnega delovanja, niso tako znani kakor Staro Zagorjanci ali Gabrovčanje, kateri so dolgo bili tako rekoč na čelu bolgarskega duševnega gibanja. Sploh ima vse življenje v Kazanliku bolj vaški značaj. Državnih šol v Kazanliku družih ni, kakor učiteljišče združeno s trirazredno šolo, na katerem zavodu uči z ravnateljem vred 10 učiteljev.

Kazanličanje se največ pečajo z vzgojevanjem rož, iz katerih delajo rožno olje. Po polji, posebno po rebrih, kakor na Slovenskem vinogradi in hmeljniki, so v kazanliški okolici rožni vrtje. Grmi se nasade mej globokimi brazdami. Po zimi se pokrijejo s prstjo in se jim pognoji. Cvetje teh rož je polno, navadno bledorudeče; le redko kedaj bele barve. Rože, ki se goje okrog Kazanlika, pripadajo trem različnim vrstam.

Rožno olje, ki se napravlja iz rožnega cvetja, ima silno močen duh. Večini ljudij se ta duh zdi prijeten, nekaterim je pa zopr. Mala, kakor bob velika stekleničica tega olja zadostuje, da bode vsa obleka dišala po njem, ako jo ž njim poškropiš. S pridelovanjem rož se pečajo skoro sami kristijanji, in delajo največ ženske.

Trgovina z rožnim oljem je pa v rokah neke nemške večje tvrdke in šestih bolgarskih trgovcev, kateri gredo večkrat po kupčiji na Francosko in druge zapadno-evropske dežele. Cena rožnemu olju pa močno pada, ker se ga vedno več prideluje. Rožni vrtje so se namreč podvojili, od kar Bolgari niso več pod Turčijo.

Zgodovina rožarstva v Bolgariji pa še ni pojasnjena. Stari zgodovinarji že omenjajo rož v Makedoniji, vendar pa je jako dvomljivo, da bi že od tedaj izviralo izdelovanje rožnega olja. Verojetneje je, da se je ta panoga kmetijstva in obrtnije zanesla v Bolgarijo iz orijenta še le pod turško vlado.

V Kazanliku je jedna steklarna, ki izdeluje steklenice za rožno olje. Ta tovarna pa le pretaplja staro steklo, katerega skupljujejo po vsej Bolgariji in tudi po Makedoniji. Slednje leto ta tovarna izdela kacic 6000 steklenic.

Poleg rožnega olja izdelujejo pa v Kazanliku tudi jako veliko orehovega olja, ker je po kazanliški okolici dosti orehov. Orehovo olje prodajajo največ v Drinopolje.